

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Jana Šmakala a Mgr. Jaroslavy Krivánkové ve věci

žalobkyně: **N. T. H.**
zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem Opletalova
1417/25, Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, sídlem Loretánské náměstí 101/5,
118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2022, č.j. 108123-2/2022-OPL,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2022, č.j. 108123-2/2022-OPL a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 13. 12. 2021, č.j. 2432-2/2021-HANOKO, se **z r u š u j í** a věc se **v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **p o v i n e n** uhradit žalobkyni náklady řízení ve výši 15 342 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 25. 4. 2022, ve znění jejího doplnění ze dne 11. 5. 2022, domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2022, č.j. 108123-2/2022-OPL (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání proti usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „*prvoinstanční orgán*“ či „*ZÚ Hanoj*“) ze dne 13. 12. 2021, č.j. 2432-2/2021-HANOKO (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto usnesení bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žalobkynina žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt a řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem společného soužití rodiny na území bylo podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zastaveno.

II.

Žaloba a její doplnění

2. Žalobkyně v žalobě ze dne 25. 4. 2022 uvedla, že se nemůže ztotožnit se závěry žalovaného, které de facto jen bez dalšího aprobují právní názor prvoinstančního orgánu. Žalobkyně je nadále přesvědčena, že v jejím případě je naplněn neurčitý právní pojem odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a že žalovaný – stejně jako prvoinstanční orgán – vydali nezákonná a nepřezkoumatelná rozhodnutí.
3. Žalovaný dle žalobkyně v rámci argumentace opakovaně uvádí, že osobní podání žádosti je zákonem preferovaný způsob podání žádosti. Tuto skutečnost žalobkyně nijak nerozporuje, zároveň si však dovoluje poukázat na to, že není relevantní pro posouzení žádosti o upuštění od povinnosti tohoto osobního podání žádosti. Možnost upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je stejným zákonem zakotvena jako alternativa k osobnímu podání a existence tohoto primárního postupu není důvodem pro neaplikování alternativy, kterou sám zákonodárce v zákoně – právě pro případy, jako je ten žalobkynin – upravil.
4. Faktem dle žalobkyně zůstává, že i kdyby žalobkyně mohla vycestovat do země původu (k tomu blíže viz níže), toto odcestování by představovalo odloučení žalobkyně od její rodiny, jejího nemocného manžela a toto odloučení již samo o sobě naplňuje v případě žalobkyně neurčitý právní pojem odůvodněný případ – a to právě s ohledem zásah do práva na rodinný život. Žalobkyně žije na území České republiky ve společné domácnosti se svým manželem, N. H. H., nar. X., který pobývá na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu. Manželé žijí spolu už přes 33 let a mají spolu 2 děti. Syn N. Q. H., nar. X. žije ve Vietnamu se svou vlastní rodinou. Dcera T. H. N., nar. X., občanka ČR, v minulosti sdílela společnou domácnost s účastnicí řízení a jejím manželem. Avšak dcera se již vdala, založila si svou rodinu a přestěhovala se s rodinou do Prahy. Žalobkyně má na území ČR svého vnuka N. W., nar. X., který je též občanem ČR. Manželé dnes už mají jen jeden druhého. Manželé žijí sami ve společné domácnosti na adrese A. Jak uvedla žalobkyně v rámci své žádosti, manžel je léčený kardiak. Správní orgány obou stupňů se omezily na tvrzení, že v lékařské zprávě není explicitně uvedeno, že manžel žalobkyně vyžaduje péči třetí osoby. Nehledě na to, že tato skutečnost není zpravidla ve zprávách uváděna, není v nyní posuzované věci dostatečným podkladem pro ignorování argumentace žalobkyně o zdravotním stavu manžela. Manžel žalobkyně je dlouhodobě

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

léčeným kardiakem, má stanovenou léčbu (jak vyplývá z lékařské zprávy) a chodí na pravidelné kontroly. Skutečnost, že manžel žalobkyně je schopen určité úkony činit sám a není naprosto nemohoucí, ještě neznamená, že jeho odloučení od manželky, se kterou jako jedinou žije ve společné domácnosti, je možné, ba žádoucí. Manžel žalobkyně bere léky, jako kardiak je samozřejmě slabý, nezvládá veškeré činnosti sám a potřebuje péči a pomoc své manželky. Žalobkyně poukazuje na to, že správní orgán nemá lékařské vzdělání, a skutečnost, že ECHO nález je v normě a EKG je bez vývoje, neznamená, že je manžel zdravý. Lékařská zpráva uvádí, že pro diagnózu (!) manžela žalobkyně je ECHO nález v normě a EKG je bez vývoje od poslední kontroly. To neznamená, že je manžel žalobkyně zdravý, ale že nadále je sledovaným kardiakem s nastavenou léčbou a jeho stav zůstává stejný a toliko se nezhoršuje diagnóza a prognóza – neznamená to však, že je v pořádku. Skutečnost, že jeho diagnóza se nehorší je mj. i důsledkem péče a pomoci, kterou mu poskytuje jeho manželka, tedy žalobkyně. Pokud správní orgán jakéhokoliv stupně měl pochybnosti o tvrzení žalobkyně či pochybnosti o tom, jaký je zdravotní stav manžela žalobkyně, nebyl oprávněn takový závěr s ohledem na skutečnost, že není zdravotním odborníkem, učinit sám, ale měl povinnost dále zjišťovat skutkový stav – např. výzvou k doložení další lékařské zprávy, kde by na vyžádání správního orgánu byly skutečnosti uvedeny jednoznačněji a laičtěji. Žalobkyně v tomto směru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, který jednoznačně závěr žalobkyně, že správní orgán není zbaven povinnosti zjistit skutkový stav ani v řízení o žádosti, potvrzuje. Jedná se o rozsudek ze dne 25. 7. 2019, č.j. 1 Azs 181/2019-29: *„Správní orgán měl však postupovat tak, aby byly důvodné pochybnosti o skutečnosti, která byla pro rozhodnutí o žádosti klíčová, v průběhu řízení odstraněny, a byl zjištěn stav věci tak, aby umožnil zákonné rozhodnutí ve věci. Ani případné nesplnění povinnosti součinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení dle § 52 správního řádu totiž nezabývá správní orgán povinnosti zjistit podstatný skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“* Pro případ řízení o žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti tento názor potvrzuje i Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57 A 3/2021-51: *„Za tohoto stavu, měl-li by správní orgán uvedené tvrzení za neprokázané, pak bylo jeho povinností žalobce vyzvat, aby doložil svá tvrzení, a to v souladu se zásadou materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Soud na tomto místě odkazuje na názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 25. 3. 2021, č.j. 9 Azs 247/2020-87, podle kterého: „Ani povinnost součinnosti žadatele podle § 52 správního řádu, ani povinnost doložit v žádosti svá tvrzení (§ 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců) totiž nezabývá správní orgány povinnosti objasnit skutkový stav případu tak, aby to odpovídalo zásadě materiální pravdy (§ 3 správního řádu).“* V každém případě nebyly správní orgány oprávněny učinit závěr, který není podložen řádně zjištěným skutkovým stavem, resp. je s ním v rozporu, toliko na základě svých domněnek.

5. Žalobkyně tedy trvá na tom, že její přítomnost na území České republiky a péče a pomoc jejímu manželovi je zásadní a její odepření bude mít za následek ztížení života a zhoršení zdravotního stavu manžela. Žalovaný i prvoinstanční orgán se de facto omezili na dopad do rodinného a soukromého života žalobkyně, který navíc nelze považovat za dostatečný (žalovaný uvedl, že zásah je *„dočasný a nezbytný k legalizaci“* pobytového oprávnění a *„tím zcela přiměřený“*. Žalobkyně oponuje, že i dočasný zásah může být nepřiměřený – viz níže, především pak není nezbytný, neboť zákon o pobytu cizinců upravuje institut upuštění od povinnosti osobního podání. Z důvodu, že dočasnost zásahu není řešena a nelze souhlasit s nezbytností takového zásahu, je nutné odmítnout též závěr, že z těchto dvou chybných, resp. nedořešených premis žalovaný dovozuje přiměřenost). Především je však nutné uvést, že přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života je nutné zkoumat též z hlediska

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

rodinných příslušníků, kteří mají nezávislé pobytové oprávnění na území (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33 či ze dne 6. 8. 2013, č.j. 8 As 68/2012-39). Vůči manželovi pak žalobkyně akcentuje jeho právo na rodinný život zakotvené mj. ve Směrnici Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále jen „*směrnice o právu na sloučení rodiny*“). Dle ustálené judikatury je pak nutné zásah do práva na rodinný život rodinných příslušníků cizince žádajícího o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny srovnávat se zásahem do rodinného a soukromého života a práva na volný pohyb v důsledku vyhoštění občana Evropské unie (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-540/03 Evropský parlament proti Radě Evropské unie, v české judikatuře je možné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2012, č.j. 7 As 6/2012-29 a návazný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2012, č.j. 11 A 200/2010-158). Žalobkyně si je vědoma, že v nyní projednávaném případě [se] jedná prozatím toliko o posouzení žádosti o upuštění od osobního podání žádosti, je však dle jejího názoru na místě podotknout, že závěry prvoinstančního orgánu a žalovaného mají bezprostřední dopad na posouzení její žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, neboť právě nyní se rozhoduje o tom, zda její žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny bude vůbec meritorně posouzena, tudíž je dle jejího názoru na místě nenechat se oklamat zdánlivým procesním charakterem nyní posuzované věci, ale zaměřit se na reálné dopady tohoto rozhodnutí. V případě nepřipuštění aplikace výjimky z formy podání žádosti je automaticky zastaveno také řízení o samotné žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny a důsledkem je povinnost vycestování žalobkyně na předem neurčitou, zásadně dlouhou dobu, která má v případě žalobkyně potenciálně existenciální dopady (pomoc a péče, kterou poskytuje manželovi), a tudíž odloučení od jejího manžela představuje zásadní zásah do práva jejího manžela na sloučení rodiny v rozporu s uznávanou judikaturou Soudního dvora aplikovanou v České republice v praxi Nejvyššího správního soudu.

6. Žalobkyně též konstatovala, že žalovaný dále na základě svým domněnek a v rozporu se skutkovým stavem argumentuje možností manžela žalobkyně vycestovat spolu se žalobkyní. Toto tvrzení je pak nemožné hned v několika rovinách. Zaprvé manžel žalobkyně je sledovaným kardiakem, má zde svého lékaře, dochází na pravidelné kontroly a podstupuje zde léčbu – už tato skutečnost znemožňuje manželů žalobkyně s žalobkyní vycestovat. Manžel žalobkyně pak nemůže vycestovat i z dalších důvodů, které nevzal žalovaný ani prvoinstanční orgán v potaz. Jednak by vycestování znamenalo nutnost přerušit výdělečnou činnost na území České republiky, na které je žalobkyně i její manžel existenčně závislá. Manžel žalobkyně pak musí vykazovat pravidelný příjem i z důvodu nutnosti tento doložit do žádosti žalobkyně o povolení k dlouhodobému pobytu. Vycestování by pak (kdyby bylo možné) umožnilo žalobkyni žádost podat, ale zároveň by znamenalo též její nutné zamítnutí, neboť manžel žalobkyně by nemohl předložit doklad o pravidelném úhrnném příjmu, ze kterého jsou zajišťovány náklady domácnosti. Návrh žalovaného tak s sebou nese též nutnost podrobení se negativnímu rozhodnutí o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Přerušování výdělečné činnosti v České republice s sebou nese také existenční ohrožení rodiny. Ekonomicky náročné je pak samotné vycestování – byť aktuálně létají i komerční lety, jedná se stále o poměrně velké náklady, na které na základě doložených dokladů nemá rodina žalobkyně prostředky. Je pak de facto bez významu, zda by se jednalo o přerušování výdělku v České republice a vycestování dvou osob (žalobkyně a manžel) či vycestování žalobkyně a živění druhé domácnosti na druhém

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

konci světa (žalobkyně zdůrazňuje, že již v rámci svých podání uvedla, že nemůže žít u syna a tento není schopen se o ní postarat, správní orgány obou stupňů tuto skutečnost bez jakéhokoliv vysvětlení či vysvětlení bez dalšího ignorují a bez znalosti jakýchkoliv skutkových okolností pak žalovaný dovozuje existenci silných vazeb a možnost obrátit se na rodinu syna), ani na jednu z variant není rozpočet rodiny uzpůsoben. Stejně tak není uzpůsoben na to, aby manžel žalobkyně svoji manželku krátkodobě navštěvoval v zemi původu. Byť ekonomické hledisko nemůže být samo o sobě rozhodujícím faktorem, jak uvádí žalovaný, není ale také hlediskem, které je možné zcela ignorovat, jak však správní orgány obou stupňů činí. Žalobkyně poukazuje na to, že se bezpochyby bude jednat o odloučení na signifikantní dobu. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky má na meritorní posouzení žádosti lhůtu 270 dnů (srov. § 169t odst. 6 písm. bod 6 zákona o pobytu cizinců). Po schválení žádosti je následně nutné vyčkat vydání DV-R. S ohledem na chronickou nečinnost Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, je však velmi pravděpodobné, že se bude jednat o dobu daleko delší, jak vyplývá z mnohaletých zkušeností právního zástupce žalobce. Není tedy vyloučeno, že řízení bude trvat i více než 1 rok, připojuje se tedy obava o trvalý pobyt manžela žalobkyně [nepřítomnost po dobu 1 roku je důvodem pro zrušení povolení k trvalému pobytu, srov. § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. I kdyby řízení netrvalo více než zákonnou lhůtu, jedná se i tak o signifikantní dobu. V případě, že vycestuje jen žalobkyně, jedná se o její odloučení na signifikantní dobu, která s sebou nese zásah do práva jejího manžela na rodinný a soukromý život a také signifikantní dobu, po kterou mu nebude žalobkyně k dispozici k pomoci a péči a jeho zdravotní stav se tak může velice pravděpodobně zhoršit. V případě vycestování obou se pak jedná nejen o ekonomické ohrožení rodiny, ale také o přerušení léčby a dohledu kardiologa na předem neurčitelné období, což s sebou také nese rizika (i za situace, že v zemi původu lékařská péče je, není zde na takové úrovni, a především zde dlouhodobě nesledují manžela žalobkyně).

7. Žalobkyně dále poukázala na to, že je nutné vzít v potaz smysl a účel požadovaného vycestování jako takový. Žalobkyně opětovně zdůrazňuje, že žádá toliko o uvolnění požadavku formy podání žádosti. Přitom poukazuje na to, že požadavek osobního podání na zastupitelském úřadu je především důsledkem zájmu osobního kontaktu s žadateli, kteří nejsou přítomni na území a se kterými nemůže jednat správní orgán, který je příslušný k posouzení žádosti o pobytové oprávnění (Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky) přímo. Nelze však nepodotknout, že zastupitelský úřad má toliko funkci administrativní, má za úkol žádost převzít, zkontrolovat, zda obsahuje veškeré náležitosti a následně celou žádost posílá do České republiky Ministerstvu vnitra, které o ní teprve meritorně rozhoduje, případně provést výslech účastníků řízení na žádost právě Ministerstva vnitra. I výzvy k odstranění vad žádosti či součinnost zasílá přímo Ministerstvo vnitra. Pokud však žalobkyně i celá její rodina pobývají na území České republiky, žalobkyně pečuje o svého manžela, který má nepříznivý zdravotní stav, požadavek její cesty na zastupitelský úřad pozbývá svého smyslu – resp. požadavek takového vycestování nemůže převážet výše zmíněné hodnoty a okolnosti. Ministerstvu vnitra nic nebrání předvolat žalobkyni k ústnímu jednání či výslechu zde na území. Primárně je nutné opětovně zdůraznit, že je to právě Ministerstvo vnitra, které provádí meritorní posouzení žádosti – nikoliv zastupitelský úřad. Jediné rozhodnutí na poli pobytu cizinců, které dle zákona náleží zastupitelskému úřadu je právě povolení či zamítnutí žádosti o prominutí povinnosti osobního podání žádosti. Z podstaty věci pak vyplývá, že k tomuto posouzení není ani zákonodárcem požadována osobní účast, když

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

právě o její prominutí je žádáno. Důvody pro upuštění od osobního podání pak zastupitelský úřad hodnotí na základě písemností, které jsou mu dálkově zasílány, jako v případě žalobkyně. Samotné zjišťování a posouzení skutkového stavu probíhá v gesci Ministerstva vnitra a na jeho pokyn. Navíc sám zákonodárce umožnil zakotvení této výjimky z formy podání žádosti – kontakt zastupitelského úřadu s žadatelem tedy nemůže být nenahraditelným stádiem řízení. Žalobkyni tedy není zřejmé, v čem převažuje zájem na osobním podání žádosti, resp. v čem je tento postup nezbytný v demokratické společnosti a nutný z jednoho z taxativně uvedených důvodů v čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy z jakého důvodu je vycestování žalobkyně do země původu, tzn. přes půl světa (i kdyby trvalo maximálně 270 dnů - viz výše) pouze za účelem předání žádosti zastupitelskému úřadu, aby ji tento poslal zpět přes půl světa do České republiky, kde se momentálně žalobkyně nachází, aby Ministerstvo vnitra provedlo meritorní posouzení žádosti, dávalo pokyny ke zjištění skutkového stavu zpět do země původu žalobkyně a následně aby bylo žalobkyni v zemi původu vydáno vstupní vízum, aby přicestovala území České republiky a převzala si zde průkaz k pobytu, natolik zásadní a důležité, že ospravedlní jeho odloučení na předem neurčitelnou, od její rodiny, zásah do práva žalobkyně i jejího manžela na rodinný život, ohrožení zdravotního stavu manžela a zásadní ekonomický zásah do rodinného rozpočtu. V této souvislosti pak žalobkyně opětovně poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 30 A 27/2018-69, ve kterém tento uvádí: *„Soud má za to, že jeho názor na „odůvodněné případy“ není v rozporu s důvodovými zprávami. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona, kterým byla do zákona o pobytu cizinců zavedena povinnost osobního podání žádosti (vydán pod č. 427/2010 Sb.), se k upuštění od této povinnosti praví: „Upravuje se povinnost podat žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu osobně. Zastupitelský úřad bude mít možnost v odůvodněných případech od vyžadování povinnosti osobního podání žádosti upustit (např. velká vzdálenost).“ (viz vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2010, VI. volební období, sněmovní tisk 70/0, část č. 1/3). V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona, kterým byla v zákoně o pobytu cizinců povinnost osobního podání žádosti upřesněna (vydán pod č. 222/2017 Sb.), se k upuštění od této povinnosti praví: „Odstavec 3 upravuje možnost upustit od povinnosti osobního podání žádosti zastupitelským úřadem. Platí, že pokud je spolu se žádostí o pobytové oprávnění, která není podána osobně, podána také výslovná žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, které však zastupitelský úřad nevyhoví, sám zastupitelský úřad řízení usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez výslovné žádosti žadatele.“ (viz vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, II. volební období, sněmovní tisk 990/0, část č. 1/10). V důvodových zprávách tedy „odůvodněné případy“ specifikovány nejsou, v souvislosti s možností upustit od povinnosti osobního podání žádosti je toliko příkladně uvedena „velká vzdálenost“. Soud samozřejmě souhlasí s žalovaným správním orgánem v tom, že zákonem preferovanou variantou je osobní podání žádosti. Zákon ovšem upravuje i možnost upuštění od povinnosti jejího osobního podání. Tu je třeba se dovolávat zejména smyslu požadavku osobního podání žádosti v konkrétních případech. Při posuzování důvodnosti žádosti o upuštění od uvedené povinnosti by podle názoru soudu měla být brána v úvahu také relace mezi přínosem pro správní orgány a zátěží pro dotčené osoby. Prostředky zvolené k dosažení cíle totiž musí být, jak pravil Nejvyšší správní soud, nejenom vhodné, ale zároveň nesmí jít nad rámec nezbytně*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

nutného (viz usnesení ze dne 2. 4. 2009, čj. 1 Ao 1/2009-94).“

8. Žalobkyně dále poukázala na to, že judikatura správních soudů dovodila, že správní vyhoštění nepředstavuje sankci za nelegální pobyt cizince na území, ale je toliko opatřením pro realizaci zájmu státu, aby se na jeho území cizinec nelegálně nezdržoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č.j. 5 Azs 125/2004-54). Podobným způsobem by mělo být uvažováno i v nyní projednávaném případě. Pokud ani správní vyhoštění nemá mít sankční charakter, nemělo by sankčním způsobem být přistupováno ani v případě posouzení upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, tedy ústupku z formy možné legalizace pobytu na území. Orgány veřejné moci by tedy prostřednictvím rozhodování o této žádosti neměly sankcionovat žalobkyni za skutečnost, že se na území nacházela nelegálně, ale v rámci spravedlivého procesu by měly poměřit výše specifikované pomyslné misky vah. To se však v případě žalobkyně v nyní projednávaném případě nestalo. Výjimka z formy podání žádosti o pobytové oprávnění, jehož podmínky žalobkyně splňuje (a žádný z orgánů veřejné moci netvrdí opak), není v podstatě žalobkyni udělována „za trest“ (a tato skutečnost je v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů uvedena), orgány veřejné moci svým formalistickým přístupem de facto formalisticky „obcházejí“ právo de lege lata a postupují v příkrém rozporu se základní ústavní zásadou legální licence. Žalobkyně by na tomto místě ráda poukázala na podstatu ochrany ústavně zaručených práv. Žalobkyně na tomto místě odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2000, sp.zn. III. ÚS 150/09: *„Základní práva a svobody v oblasti jednoduchého práva působí jako regulativní ideje, pročez na ně obsahově navazují komplexy norem jednoduchého práva. Porušení některé z těchto norem, a to v důsledku svévole (např. nerespektování kogentní normy) anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus), pak zakládá dotčení na základním právu a svobodě. Ústavním soudem vytýkaná nesprávnost aplikace uvedených ustanovení jednoduchého práva spočívá v porušení principu zákazu svévole. Jak Ústavní soud opakovaně zdůraznil (III. ÚS 84/94, III. ÚS 166/95 a další), jedním z principů, představujícím součást práva na řádný proces (čl. 36 odst. 1 Listiny) a vylučujícím libovůli při rozhodování, je nezbytná návaznost mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. V případě, kdy jsou právní závěry soudu v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění soudního rozhodnutí nevyplývají, nutno takovéto rozhodnutí považovat za stojící v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny.“* či na nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2019, sp.zn. III. ÚS 1336/18: *„Pojem svévole Ústavní soud vyložil ve smyslu extrémního nesouladu právních závěrů s provedenými skutkovými a právními zjištěními, dále ve smyslu nerespektování kogentní normy, interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (příkladem čehož je právě i přepjatý formalismus), jakož i interpretace a použití zákonných pojmů v jiném než zákonem stanoveném a právním myšlením konsensuálně přijímaném významu, a konečně ve smyslu rozhodování bez bližších kritérií či alespoň zásad odvozených z právní normy [viz např. nálezy sp. zn. III. ÚS 351/04 ze dne 24. 11. 2004 (N 178/35 SbNU 375)].“* Žalobkyně má za to, že správní orgány obou stupňů právě širší okolnosti případu žalobkyně ignorovaly a omezily se na snahu potrestat její nelegální pobyt na území bez řádného zhodnocení dopadu takového rozhodnutí do jejího práva a práv jejích rodinných příslušníků. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 4. 12. 2008, sp.zn. I. ÚS 428/06, však jednoznačně deklaroval že *„...považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být – jako v dané věci – značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje obecné soudy z povinnosti udělat*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité.“.

9. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný rozhodoval v rozporu se svojí vlastní rozhodovací praxí, resp. prvoinstanční orgán rozhodoval v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného. Žalobkyně podala svoji žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny spolu s žádostí o upuštění od povinnosti od osobního podání dne 12. 11. 2021. Prvoinstanční orgán tuto žádost zamítl a řízení zastavil dne 13. 12. 2021. Žalobkyně si dovoluje poukázat na tři anonymizovaná rozhodnutí, která žalovaný, resp. prvoinstanční orgán v nedávné době vydali a která nyní dokládá. Jedná se o žadatele, který inicioval svoji žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti v červnu 2021. Prvoinstanční orgán nejprve žádost o upuštění od povinnosti osobního podání zamítl a řízení o žádosti zastavil (usnesení ze dne 22. 7. 2021, č.j. 1924-2/2021-HANOKO). Na základě odvolání však žalovaný napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání (rozhodnutí ze dne 24. 11. 2021, č.j. 128492-3/2021-OPL). Následně prvoinstanční orgán v novém projednání žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání vyhověl (usnesení ze dne 7. 12. 2021, č.j. 2467-1/2021-HANOKO). Následně byla žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny postoupena k meritornímu projednání Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky (jak vyplývá ze sdělení prvoinstančního orgánu ze dne 12. 1. 2022, č.j. 2467-6/2021-HANOKO). Jak je zřejmé z datace rozhodnutí, jedná se ve vztahu k žalobkyni o rozhodování v časové blízkosti. Žalobkyně podala svoji žádost v době těsně před rozhodnutím žalovaného v odkazovaném případě a prvoinstanční orgán žádost žalobkyně zamítl a řízení zastavil poté, co žalovaný v odkazovaném případě rozhodl. V této době byla pandemická situace tedy srovnatelná. Přesto žalovaný a následně prvoinstanční orgán dospěli u žadatele z přiložených rozhodnutí k závěru, že komplikace v mezinárodní letecké dopravě způsobené pandemií COVID-19 jsou samy o sobě dostatečným důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti, což je bezpochyby názor správný. U žalobkyně však takový závěr žalovaný odmítá. Ke zlepšení situace v mezinárodní dopravě došlo na přelomu roku 2021 a 2022, v odkazovaném případě pak v prosinci došlo k upuštění od povinnosti osobního podání a žádost byla postoupena k meritornímu projednání až v lednu 2022. Týden po upuštění od povinnosti osobního podání v odkazovaném případě však prvoinstanční orgán dospěl k naprosto opačnému závěru v případě žalobkyně. Žalobkyně pro úplnost dodává, že rodinní příslušníci žadatele v odkazovaném případě disponují toliko povolením k dlouhodobému pobytu (nikoliv trvalému a občanstvím, jako v případě žalobkyně), žadatel v odkazovaném případě přišel o pobytové oprávnění také několik let před vypuknutím pandemie COVID-19 (v prosinci 2018, resp. únoru 2019, kdy vypršela platnost uloženého výjezdního příkazu) a situace žadatele v odkazovaném případě je pak komplikovanější také z hlediska veřejného pořádku. Je nepřijatelné, aby došlo ze strany orgánu veřejné moci k tak zásadnímu rozporu v rozhodování v průběhu jednoho týdne. Žalobkyně poukazuje také na to, že se jedná o rozhodování téhož zastupitelského úřadu, je mu tedy známo z jeho úřední činnosti, a to včetně názoru žalovaného, který svojí argumentací odkazovaný případ vrátil k novému projednání. Žalobkyně si je vědoma, že došlo k jisté konsolidaci mezinárodní dopravy, ale není možné, aby žalovaný v listopadu 2021 rozhodl v odkazovaném případě o tom, že komplikace v dopravě v důsledku COVID-19 je dostatečným důvodem pro upuštění od osobního podání a zároveň akceptoval rozhodnutí prvoinstančního orgánu z téže doby, kde tento dochází k naprosto opačnému závěru. Žalobkyně pak zdůrazňuje, že k upuštění od osobního podání došlo v odkazovaném případě a následnému postoupení žádosti Ministerstvu vnitra k meritornímu projednání došlo až v lednu 2022, tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

nedlouho předtím, než žalovaný vydal nyní napadané rozhodnutí a kdy byla situace v mezinárodní dopravě srovnatelná se situací v době vydání nyní napadaného rozhodnutí. V případě akceptace rozhodnutí žalovaného dochází k akceptování nezákonného jednání žalovaného, resp. žalovaný se tak může na úkor žalobkyně dovolávat vlastní nezákonnosti, což je samozřejmě v rozporu se základními právními zásadami. Žalobkyně dále z procesní opatrnosti uvádí, že dopad celosvětové pandemie COVID-19 na mezinárodní leteckou dopravu představuje objektivní okolnost, která je žalovanému i prvoinstančnímu orgánu velice známa a k takové okolnosti měli proto přihlížet i bez návrhu, jak ostatně dovodil též Krajský soud v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57 A 3/2021-51: *„Nicméně omezení způsobená celosvětovou pandemií nemoci COVID-19 jsou všeobecně známou a objektivní skutečností, ke které by měly správní orgány beztak přihlížet. Žalovaným namítané repatriční lety nejsou v projednávaném případě žalobce relevantní, neboť jde o nestandardní a nouzové řešení, které nic nemění na zásadním omezení v možnostech vycestování žalobce do země původu, resp. na rizicích, které pro žalobce představuje vycestování a pobyt ve Vietnamu pouze za účelem osobního podání žádosti o pobytové oprávnění.“*

10. V doplnění žaloby ze dne 11. 5. 2022 žalobkyně uvedla, že ke své žalobě dokládá aktuální lékařskou zprávu. Žalobkyně doplňuje, že její manžel bere pravidelně léky Atoris, Concor Cor, Tritace, Anopyrin a Notromint. Tyto léky bude nuce brát do konce života, aby se mu neucpávaly cévy. Manžel žalobkyně potřebuje být v blízkosti další osoby, neboť kdykoliv může dostat infarkt – je nutné, aby mu tato osoba podala akutní dávku léku, přivolala pomoc a poskytla bezprostřední péči do jejího příjezdu. Potřebuje tedy blízkost další osoby 24/7. Děti touto osobou být nemohou, neboť pracují a nejsou v blízkosti manžela žalobkyně. Manžel žalobkyně také z důvodu svého zdravotního stavu drží velice přísnou dietu, kdy tyto pokrmy vaří a nakupuje na ně právě manželka – žalobkyně, neboť její manžel není schopen toto sám zajistit.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že předně odkazuje na odůvodnění jak napadeného rozhodnutí, tak prvoinstančního rozhodnutí, která se zcela vyčerpávajícím způsobem vypořádala s argumenty žalobkyně uvedenými v žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti a odvolání.
12. K jednotlivým žalobním bodům poté žalovaný uvedl následující:
13. Zaprvé, žalovaný zdůrazňuje, že žalobkyně v rozporu s požadavkem § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců nedoložila žádné vážné důvody, které by vedly k závěru, že se v jejím případě jedná o odůvodněný případ pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Přitom osobní podání žádosti o pobytové oprávnění je variantou preferovanou v § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců a případné upuštění od osobního podání žádosti je ve vztahu k této variantě institutem výjimečným. Žalovaný posoudil konkrétní důvody uplatněné žalobkyní, a to ve vzájemné souvislosti, a v návaznosti na to náležitě vyhodnotil, že trvání na osobním podání žádosti není vůči žalobkyni příliš tvrdé, resp. za daných okolností případu nerozumné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č.j. 8 Azs 351/2018-50; srov. dále rozsudky ze dne 11. 8. 2015, č.j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č.j. 10 Azs 219/2015-67 či ze dne 8. 9. 2016, č.j. 10 Azs 163/2016-37).
14. Namítá-li žalobkyně, že již dlouhodobě pobývá na území ČR, manžel disponuje

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

povolením k trvalému pobytu na území ČR a zletilá dcera a vnuk jsou občany ČR, žalovaný podotýká, že toto není z hlediska § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců relevantní. Povinnost osobního podání žádosti je stanovena bez ohledu na místo pobytu cizince a tato okolnost tedy nemůže být sama o sobě důvodem pro uplatnění výjimky ze zákonem stanoveného primárního způsobu podání žádosti, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí bod III/zaprvé.

15. Pokud žalobkyně v souvislosti s dopadem do svého soukromého a rodinného života jako stěžejní důvod uvádí, že odloučení od její rodiny a nemocného manžela již samo o sobě v jejím případě naplňuje pojem odůvodněný případ, žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, sp.zn. 9 Azs 213/2018, kdy pod pojem „*odůvodněný případ*“ lze podřadit zdravotní důvody, jež se týkají právní sféry žalobkyně (konkrétní, personalizované a individualizované skutečnosti), tedy kvůli nimž žalobkyně, nikoli manžel, momentálně objektivně skutečně není schopna se na zastupitelský úřad dostavit, přičemž žalovaný zdůrazňuje, že žalobkyně žádné své zdravotní důvody nikterak netvrdí ani nedokládá. Ačkoliv manžel žalobkyně není žadatelem, žalovaný uvádí, že v žádném případě neignoroval argumentaci zdravotním stavem manžela žalobkyně, a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí (bod III/zaprvé) a prvoinstančního rozhodnutí (bod II odst. 3), která se jeho zdravotním stavem zevrubně zabývala. Žalobkyni lze však toliko přisvědčit, že manžel je léčeným kardiakem, má stanovenou léčbu (jak vyplývá z lékařské zprávy ze dne 11. 5. 2021) a chodí na pravidelné lékařské kontroly. V současné společnosti je zcela běžné, že lidé navštěvují pravidelně odborného lékaře, který z pravidelné návštěvy vyhotoví lékařskou zprávu, přičemž v předmětné zdravotní zprávě manžela jsou dále uvedeny závěry, které nikterak nesvědčí o tom, že by měl mít žalovaný jakékoliv pochybnosti o možnosti vycestování žalobkyně za účelem osobního podání její žádosti v zemi původu. Z předmětné zprávy nikterak nevyplývá, že by byl manžel na žalobkyni odkázán každodenní péčí, neboli natolik závislý, že by žalobkyně nemohla na nezbytně nutnou dobu vycestovat a učinit osobní podání na zastupitelském úřadě. Rovněž z této lékařské zprávy nikterak nevyplývá, že by v případě vycestování žalobkyně na nezbytně nutnou dobu (s přihlédnutím k tomu, že vyřizování žádostí o dlouhodobý pobyt probíhá ve lhůtě a omezení způsobená pandemií již byla zrušena, jak v ČR, tak zemi původu) manželovi reálně hrozilo zhoršení jeho zdravotního stavu. Žalovaný dodává, že lékařskou zprávu jako důkaz předložila sama žalobkyně. Není zřejmé, proč by měl mít žalovaný pochybnosti o zdravotním stavu manžela, navíc za situace, kdy manžel žalobkyně je stále pracovně činný a ekonomicky zajišťuje rodinu, jak zdůrazňovala sama žalobkyně v průběhu správního řízení i v podané žalobě.
16. Odkaz žalobkyně na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57 A 3/2021-51 (patrně bod 50 - pozn. žalovaného), jenž se vyjadřuje k přihlédnutí k důkazům, které byly doloženy až v odvolacím řízení, je na případ žalobkyně zcela nepřiléhavý, jelikož žalobkyně v odvolacím řízení žádné důkazy nepředložila. K lékařské zprávě ze dne 1. 4. 2022, která byla předložena až spolu s žalobou, žalovaný uvádí, že se v rámci správního řízení nemohl k tomuto vyjádřit, avšak nad rámec konstatuje, že tato zpráva do případu žalobkyně nepřináší nic nového.
17. Pokud žalobkyně argumentuje přiměřeností dopadů do rodinného a soukromého života a odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu (ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33, ze dne 6. 8. 2013, č.j. 8 As 68/2012-39, ze dne 19. 2. 2012, č.j. 7 As 6/2012-29 a ze dne 21. 6. 2012, č.j. 11 A 200/2010-158), žalovaný k tomuto uvádí, že tyto rozsudky nejsou přílehlavé na projednávaný případ žalobkyně, neboť v prvé řadě se tyto nikterak netýkaly

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

problematiky upuštění od osobního podání žádosti, ale vlastních pobytových titulů, a dále Nejvyšší správní soud činil závěry prizmatem rozhodování o tom, jestli cizinec vůbec může na území ČR dlouhodobě pobývat, ale v nyní projednávané věci je stěžejní čistě otázka překážky osobního podání žádosti (nikoli, zda smí či nesmí cizinec na území pobývat). Jelikož se tyto rozsudky Nejvyššího správního soudu týkají např. rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jež ukončilo žadateli přechodný pobyt na území z důvodu obcházení zákona účelově prohlášeným souhlasem s určením otcovství nebo dále např. rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, kterým povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR nebylo uděleno z důvodného nebezpečí, že by žalobce mohl při svém pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nelze jejich odůvodnění nikterak vztáhnout na projednávanou žádost od upuštění od povinnosti osobního podání žádosti žalobkyně podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

18. Vycestování žalobkyně do země původu na přechodnou dobu za účelem osobního podání žádosti je zákonným krokem na cestě k definitivnímu uspořádání a zlegalizování jejího pobytu na území České republiky, jak ostatně uvedl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2018, č.j. 1 Azs 296/2018-35, bod 20: *„Nejvyšší správní soud dal za pravdu závěrům správních orgánů, podle kterých rozhodnutí o povinnosti opustit území sice představuje určitý zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, ovšem s ohledem na to, že jde o v podstatě nejmírnější opatření pro cizince neoprávněně pobývajícího na území ČR, které není spojeno se stanovením doby, po kterou je cizinci vstup na území ČR zakázán, lze tento zásah považovat za přiměřený.“* Situace, kdy se jeden z rodičů musí postarat v nepřítomnosti druhého např. o nezletilé dítě, není nestandardní, jak uvedl Nejvyšší správní soud v témže bodu uvedeného rozsudku, a tím spíš je zřejmé, že je osobní záležitostí žalobkyně a jejího manžela, jakým způsobem si uspořádají své osobní záležitosti, a k zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně v důsledku rozhodnutí o povinnosti opustit území nepochybně dojde, nicméně tento zásah je nutné v kontextu výše uvedeného považovat za přiměřený (bod 21 rozsudku Nejvyšší správní soud). V tomto ohledu je vhodné poukázat i na usnesení Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1276/20, dle kterého vycestování za účelem osobního podání žádosti za situace, kdy se cizinec může rozhodnout, v jakém momentě tak učiní, a termín osobního podání žádosti si může sjednat dálkově kupř. i z území ČR, nevede k popření práva na respektování rodinného života.
19. V případě žalobkyně půjde o odloučení toliko přechodné a na nezbytně nutnou dobu, zatímco manžel může zůstat v ČR spolu s dcerou (a vnukem), která se může v případě potřeby o svého otce postarat. Nadto žalobkyně v zásadě bagatelizuje skutečnost, že její zletilý syn s rodinou žije ve Vietnamu, a tudíž nepochybně existuje i možnost, že by se ten mohl na přechodnou dobu o svou matku postarat. Nepřekonatelnou překážkou není ani pouze tvrzená existenční závislost na jejím manželovi, neboť žalobkyně si je vědoma, že do doby zlegalizování svého pobytu v zásadě nemůže být v ČR existenčně nezávislá. Je logické, že vycestování do země původu s sebou nese zvýšené životní náklady, a proto ekonomické hledisko nemůže být a priori důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Z výdělků manžela, který s ní samozřejmě do Vietnamu cestovat nemusí, může být (částečně) financován i pobyt žalobkyně v zemi původu, navíc lze počítat s pomocí syna. Žalobkyně ani nedoložila, jak nepříznivě by na ni dopadla ekonomická stránka splnění její zákonné povinnosti. Důvody pro upuštění od osobního podání žádosti o pobyt, jak je pojímá žalobkyně, by ve svém důsledku znamenaly, že by u každého cizince, který nemá přiznaný žádný pobytový status opravňující jej k pobytu na území

ČR, mělo být upuštěno od osobního podání žádosti o pobyt, neboť trvání na osobním podání žádosti by zapříčinilo zásah do jeho soukromého či rodinného života, resp. by to pro něj značilo nepříznivé ekonomické důsledky. Argumentace délkou řízení u Ministerstva vnitra není v případě žalobkyně relevantní, neboť „osobní forma podání je stanovena přímo zákonem. Zastupitelský úřad se tedy při posuzování žádosti o upuštění od osobního podání nezabývá tím, zda je osobní podání v konkrétním případě rozumné či nezbytné, nehodnotí ani případnou délku správního řízení. Zabývá se výlučně tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat“ (bod [26] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č.j. 8 Azs 351/2018-50). Žalovaný samozřejmě vnímá, že žalobkyně pobývá v ČR již určitou dobu, stejně tak nepopírá, že vycestování z území život rodiny do určité míry zasáhne, avšak žalobkyně, mimo obecněji vyjádřenou obavu o zdraví manžela a odkaz na délku řízení před Ministerstvem vnitra a obecně tvrzenou existenční závislost na jejím manželovi, blíže nezdůvodnila, z čeho dovozuje dopady do rodinného života. Žalovaný tímto neshledává argumenty žalobkyně o potřebě péče o manžela, jeho závislosti na žalobkyni či dokonce až hypotetických terminálních dopadech v případě jejího vycestování za relevantní, zvláště v situaci, kdy žalobkyně svou úmyslnou trestnou činností (v důsledku níž od roku 2016 pobývá na území ČR na základě nejistého pobytového povolení) tyto vazby již v době manželství vážně ohrozila. V této souvislosti je pak podstatným momentem případu právě i skutečnost, že žalobkyně nijak netvrdila, natož by doložila, že se neúspěšně pokusila o registraci termínu k podání žádosti. Žalobkyně se dovolává dobrodiní v podobě upuštění od osobního podání v situaci, kdy se o sjednání termínu na ZÚ Hanoj ani nepokusila a vycestování z ČR označila rovnou za nepřiměřené. Žalovaný opakovaně připomíná výjimečnou povahu institutu upuštění od osobního podání a zdůrazňuje, že nelze vyloučit, že překážky osobního podání mohou spočívat i ve výjimečnosti rodinné situace cizince, avšak tuto musí cizinec dostatečně zdůvodnit (specifikovat) a především prokázat. V opačném případě by muselo být ad absurdum od osobního podání žádosti upuštěno prakticky vždy, kdy by cizinec na území pobýval se svou rodinou či manželem, který navštěvuje pravidelně odborného lékaře.

20. Jak již bylo uvedeno výše, samo přechodné vycestování ovšem v obecné rovině nemůže založit natolik významný zásah do života žalobkyně a jejího manžela, aby bylo možné bez dalšího od osobního podání upustit. Trvání na zákonné podmínce osobní přítomnosti pro podání pobytové žádosti vzhledem k absenci závažných důvodů pro upuštění od této přítomnosti není ve vztahu k dočasnému vycestování z území nepřiměřené.
21. Zadruhé, žalobkyně odkazuje na několika místech v žalobě na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57 A 3/2021-51 a žalovaný k tomuto uvádí, že nelze izolovaně aplikovat odůvodnění soudu ve skutkově odlišném řízení na nyní posuzovaný případ. Správní řízení posouzené krajským soudem bylo zahájeno na základě žádosti podané dne 29. 5. 2020 (usnesení ZÚ Hanoj bylo vydáno dne 16. 7. 2020), tedy v době, kdy byla situace v mezinárodní letecké dopravě v souvislosti s vývojem nemoci COVID-19 diametrálně odlišná. Žalovaný zdůrazňuje, že v době vydání napadeného rozhodnutí se veškerá omezení rozvolnila a po příjezdu do Vietnamu by po žalobkyni bylo vyžadováno pouze předložení negativního výsledku PT-PCR testu na onemocnění COVID-19 ne staršího 72 hodin nebo antigenního testu ne staršího 24 hodin a vyplnění zdravotního prohlášení v podobě příjezdového formuláře. Povinná karanténa byla již zrušena, nebyl vyžadován doklad o očkování proti onemocnění COVID-19 ani potvrzení o prodělání nemoci. Co se týká dostupnosti zastupitelského úřadu, tak ZÚ Hanoj vykonával svou činnost bez omezení, termíny k osobnímu podání žádosti byly pravidelně vypisovány. Nad rámec

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

žalovaný uvádí, že takto příznivá situace přetrvává ve Vietnamu doposud.

22. Zásadní odlišnost skutkového stavu případu, který posoudil krajský soud, spočívá v tom, že se týkal žadatele, který jako stěžejní uváděl celkem čtyři důvody, tj. kromě odloučení od rodiny spojené s vycestováním, které není nepřiměřené a nelze jej izolovaně kvalifikovat jako odůvodněný případ, dále doložil zdravotní důvody, které tomuto žadateli bránily v cestování, a vedle toho také absenci signifikantních vazeb v zemi původu, nemožnost vycestování do země původu z důvodu pandemických opatření (repatriační lety + karanténa) a především reálnou hrozbu trestem smrti. Žalovaný zdůrazňuje, že důvod ztíženého cestování v mezinárodní dopravě způsobeného pandemií COVID-19 tak, jak ostatně krajský soud sám v bodě 51 rozsudku konstatoval, nemusí být pro upuštění od povinnosti osobního podání dostačující, a nabývá na významu a relevanci teprve v kumulaci s ostatními výše uvedenými důvody. Právě kumulace veškerých uváděných důvodů žadatele byla pro posouzení případu krajským soudem rozhodující. Žalobkyně však kromě odloučení žádné takové důvody netvrdí ani nedokládá. Naopak, v zemi původu žije syn žalobkyně s rodinou, což svědčí o silných rodinných vazbách v zemi původu. Jak již uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí bod zadruhé, podobnost mezi rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57 A 3/2021-51 a případem žalobkyně lze shledat pouze v tom, že rodinní příslušníci žadatele měli povolení k trvalému pobytu na území, v čemž je analogie s případem žalobkyně vyčerpána. Žalovaný neshledal žádný důvod, pro který by měl vztáhnout citaci rozsudku soudu na projednávanou věc.
23. Akcentovala-li žalobkyně v této souvislosti právo na rodinný život zakotvené ve směrnici o právu na sloučení rodiny, žalovaný upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č.j. 8 Azs 351/2018-50, ve kterém soud uvedl, že podmínka osobního podání žádosti ani posuzování důvodů pro upuštění od povinnosti osobního podání nijak nezpochybnuje ani neeliminuje právo na sloučení rodiny dle této směrnice. V této souvislosti je třeba rovněž odmítnout tvrzení žalobkyně, že napadené rozhodnutí je v rozporu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a praxí Nejvyššího správního soudu, neboť žalobkyně uváděná rozhodnutí těchto orgánů se netýkala upuštění od povinnosti osobního podání, ale meritorního rozhodování o vydání oprávnění k pobytu.
24. Zatřetí, žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval zevrubně cestovními omezeními a situací v mezinárodní letecké dopravě na základě informací od ZÚ Hanoj, který v rámci své úřední činnosti sleduje podmínky cestování v zemi původu žalobkyně. Žalovaný bez jakýchkoliv pochyb dospěl k závěru, že dostupnost leteckého spojení do Vietnamu byla v době vydání napadeného rozhodnutí úrovni před pandemií. Nad rámec žalovaný dodává, že od doby vydání napadeného rozhodnutí se nabídka leteckých spojení nadále rozšiřuje a ceny letenek se snižují. K otázce finančních nákladů spojených s vycestováním za účelem podání žádosti o pobytové oprávnění na ZÚ Hanoj v souladu s judikaturou žalovaný podotýká, že ani ekonomické hledisko není samo o sobě rozhodujícím faktorem pro odůvodněnost upuštění od osobního podání (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č.j. 9 Azs 213/2018-22). Určité ztížené cestování v mezinárodní letecké dopravě již pominulo a vycestování lze realizovat pravidelnými běžnými komerčními linkami operujícími několikrát týdně, za finančně příznivé ceny ve výši před pandemií. K tomu srov. bod [28] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č.j. 8 Azs 351/2018-50: *„Skutečnost, že stěžovateli nebylo pro nesplnění zákonem vyžadovaných podmínek vyhověno v jeho žádosti o upuštění od osobního podání z důvodů vysvětlených výše, neznamená porušení základních zásad správního řízení. Stěžovateli bylo v*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

plném rozsahu umožněno uplatňovat svá práva a oprávněné zájmy, neboť objektivně mu v podání žádosti nic nebránilo. Možnosti sjednat datum osobního podání stěžovatel ani nevyužil. Náklady spojené s cestou do Vietnamu vynaložené v souvislosti s podáním žádosti na zastupitelském úřadu v Hanoji nelze v případě, kdy stěžovatel nesplňuje podmínky pro upuštění od osobního podání žádosti, považovat za zbytečný náklad. V této souvislosti lze doplnit, že stěžovatel musel s ohledem na svůj nikoliv krátkou dobu trvající nelegální pobyt na území České republiky s takovým výdajem počítat (...) Veřejným zájmem je v daném případě zájem na tom, aby na území České republiky pobývali cizinci s platným pobytovým oprávněním, resp. byl dodržen zákonem stanovený postup vyřizování žádostí o jejich udělení.“

25. Začtvrté, s námitkou žalobkyně, že žalovaný rozhodoval v rozporu se svojí rozhodovací praxí, nemůže žalovaný souhlasit. Žalovaný podotýká, že případ žalobkyně posuzoval individuálně a ve vzájemných souvislostech a též zcela v souladu s rozhodovací praxí v právně a skutkově obdobných případech. Ojedinelý případ, na který žalobkyně odkazuje (usnesení ZÚ Hanoj ze dne 22. 7. 2021, č.j. 1924-2/2021-HANOKO a rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2021, č.j. 128492-3/2021-OPL), je zcela časově i skutkově odlišný od žádosti žalobkyně, čímž přinejmenším nemůže založit ustálenou správní praxi ve věcech žádostí o upuštění od povinnosti žádost osobně podat ve skutkově odlišných případech. Z časového hlediska žalobkyně zcela záměrně pomíjí rozdílné doby podání žádostí: červen 2021 (25. 6.) v případě žadatele, na jehož případ odkazuje, a v případě žalobkyně listopad 2021 (12. 11.). Samotná časová blízkost vydání druhého usnesení orgánu prvního stupně ve věci žadatele, na něž žalobkyně odkazuje, a prvoinstančního rozhodnutí ve věci žalobkyně, není důvodem pro argumentaci rozdílnou rozhodovací praxí, neboť zastupitelský úřad byl v případě, na něž žalobkyně odkazuje, vázán právním názorem rozhodnutí žalovaného č.j. 128492-3/2021-OPL. Zjevná skutková rozdílnost spočívá též ve zcela odlišné situaci v mezinárodní letecké dopravě v červnu a v listopadu 2021. Vzhledem k postupnému rozvolňování veškerých pandemických omezení nelze s případem žalobkyně srovnávat řízení, jež bylo zahájeno podáním žádosti o bezmála půl roku před žádostí žalobkyně.
26. Žalovaný musí přisvědčit tvrzení žalobkyně, která v žalobě výslovně uvádí, že „ke zlepšení situace v mezinárodní dopravě došlo na přelomu roku 2021 a 2022“, tedy v době podání žádosti žalobkyně a řízení prvoinstančního orgánu. Kromě toho, že byly obnoveny mezinárodní komerční lety do země původu a vietnamští občané již nepotřebovali pro návrat žádné povolení vietnamských úřadů, byla minimalizována popříletová karanténa, kterou již mohli vietnamští občané trávit v domácím prostředí či ubytovacích zařízeních dle svého vlastního výběru. Uvolnění cestovních restrikcí bylo žalovanému známo z úřední činnosti a nová opatření byla rovněž vietnamskými úřady medializována (viz výše bod zatřetí tohoto vyjádření).
27. V neposlední řadě skutečnost, že případ, na který žalobkyně odkazuje, byl postoupen k meritornímu projednání Ministerstvu vnitra začátkem roku 2022, není pro posouzení žádosti žalobkyně nikterak relevantní.
28. Ze skutkového hlediska k odkazu na rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2021, č.j. 128492-3/2021-OPL, na něž žalobkyně odkazuje, žalovaný uvádí, že důvodem zrušení usnesení orgánu prvního stupně a vrácení věci k novému projednání byla v daném případě pouze skutečnost, že zastupitelský úřad nevyhodnotil kombinaci cestovních omezení v letecké dopravě do Vietnamu spolu s uplatňovaným restriktivním přístupem vietnamských státních orgánů vůči vlastním občanům v červnu/červenci 2021, jako okolnost, která činila

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dostupnost zastupitelského úřadu pro žadatele momentálně objektivně velmi ztíženou (usnesení ze dne 22. 7. 2021, č.j. 1924-2/2021-HANOKO), tedy čtyři měsíce před podáním žádosti žalobkyně. V žádném případě nelze toto rozhodnutí použít na případ žalobkyně, neboť cestovní podmínky a další omezení se změnily a v případě žalobkyně jsou možnosti mezinárodní letecké dopravy zcela odlišné, neboť povinnost obligatorně využívat tzv. nouzové repatriační lety s povinným zakoupením následného karanténního pobytu v zařízení vojenského typu již byla zrušena.

29. Konečně, směřuje-li žaloba proti napadenému rozhodnutí žalovaného, pak není rozhodný stav v době vydání prvoinstančního rozhodnutí, nýbrž skutkový (a právní stav) v době vydání tohoto napadeného rozhodnutí (v daném případě k datu 22. 3. 2022), jak vyplývá implicitně z § 96 odst. 2 správního řádu. Žalovaný proto považuje námitku porušení legitimního očekávání, kterou žalobkyně postavila na skutkově a právně nepřiléhavém případě, za irelevantní.
30. Zapáté, pokud žalobkyně požaduje toliko uvolnění formy podání žádosti, žalovaný zdůrazňuje, že předmětem řízení o žádosti je posouzení toho, zda účastník řízení tvrdil a taktéž doložil takové důvody, pro které lze upustit od povinnosti osobního podání žádosti, resp. pro které by bylo trvání na osobní přítomnosti tvrdé a nerozumné. Žalovaný dospěl k jednoznačnému závěru, že tvrzený obecný zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejího manžela nikterak neodůvodňuje upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Skutečnost, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno, nepředstavuje žádné porušování ústavně zaručených práv nebo sankci obdobnou jako u vyhoštění, jak namítá žalobkyně. Oproti správnímu vyhoštění, které je spojeno se zákazem vstupu na území, se v případě zamítnutí žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti žalobkyně jedná pouze o dočasné odloučení od manžela za účelem uspořádání jejich pobytových poměrů.
31. Žalovaný uzavřel, že má za to, že žalobou napadené rozhodnutí nevybočuje ze zákonných mezí a bylo vydáno v řízení, které probíhalo v souladu s platným právem. Úvahy žalovaného jsou plně v souladu se správním spisem a v souladu se zásadami logického myšlení a nejsou ani jinak vadné. Na zjištěné okolnosti byly správně aplikovány právní normy. Jednotlivá žalobní tvrzení jsou vyvrácena.

IV.

Vyjádření účastníků řízení při jednání

32. Při jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V.

Posouzení věci soudem

33. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

A.

34. Podle § 169d odst. 3 věta první zákona o pobytu cizinců zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

žádosti.

1.

35. Výkladem předmětného ustanovení se zbýval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 12. 2. 2021, č.j. 2 Azs 265/2020 - 38 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz).
36. Nejvyšší správní soud uvedl, že „zákonodárce vytvořil v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců správním orgánům prostor pro vyhodnocení, zda konkrétní situace spadá do rozsahu neurčitého právního pojmu (zde „odůvodněné případy“), přičemž s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek. Citované ustanovení zákona o pobytu cizinců v sobě tedy zahrnuje kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení. Při spojení správního uvážení a neurčitého právního pojmu jako podmínky pro jeho užití musí správní orgán nejprve interpretovat neurčitý právní pojem a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Dojde-li k závěru, že je tento pojem naplněn, provede správní uvážení tak, jak mu ukládá zákon. V rámci správního uvážení pak zvolí některou z alternativ rozhodnutí. Naopak, není-li neurčitý právní pojem naplněn, není dán prostor pro jakoukoliv úvahu správního orgánu (rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS). Aplikováno na nyní řešenou věc, správní orgány byly povinny nejprve zhodnotit skutková tvrzení stěžovatele a posoudit, zda je lze podřadit pod pojem „odůvodněné případy“, a v případě kladného výsledku užít správního uvážení.“
37. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „přestože neexistuje veřejné subjektivní právo na upuštění od osobního podání, nelze vždy zcela vyloučit zásah do práva žadatele na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod v důsledku zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010 - 106, č. 2387/2011 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud připomíná, že je úkolem žadatele, aby uvedl konkrétní důvody, proč právě jeho případ spadá do kategorie odůvodněných případů, v nichž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti, a takto tvrzené skutečnosti doložit (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015 - 36, a ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015 - 67).“
38. Nejvyšší správní soud také konstatoval, že „při výkladu pojmu „odůvodněný případ“ nelze odhlížet ani od účelu, za nímž žadatel podává žádost o pobytové oprávnění.“
39. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „požadavek osobního kontaktu žadatele s odpovědnými úředníky České republiky sleduje legitimní cíl, jímž je ověření totožnosti, motivace a osobní a dalších poměrů žadatele, na základě čehož může Česká republika zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným uvážením, zda má či nemá být vyhověno žádosti žadatele. Stát však nesmí povinnost osobního podání žádosti zneužívat ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat, a tím k faktickému znemožnění ucházet se o pobytová oprávnění v České republice (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Zákon o pobytu cizinců přitom neumožňuje automatické upuštění od osobního podání žádosti z důvodu, že se jedná o druhou a následující žádost téhož žadatele. Vyžaduje však hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí, neboť povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí vydaného podle zákona o pobytu cizinců do práva na soukromý a rodinný život cizince vyplývá z přímo aplikovatelného čl. 8 Úmluvy (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016 - 53).“

2.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

40. Nejvyšší správní soud pak dále například v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č.j. 9 Azs 213/2018 - 22 uvedl: „Sám žalovaný „odůvodněným případem“ rozumí „zvláštního zřetele hodné, zejm. pak zdravotní důvody, kvůli nimž žadatel momentálně objektivně skutečně není schopen se na zastupitelský úřad dostavit. V takové situaci, kdy existují okolnosti objektivně znemožňující žadateli být za účelem podání žádosti osobně přítomen na zastupitelském úřadě, se tedy ani nepředpokládá povinnost si termín pro osobní podání žádosti sjednávat, neboť žádost fakticky nemůže být osobně podána.“ K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tento termín nelze redukovat toliko na existenci omezení způsobených zdravotním stavem. Jakkoliv se nepochybně jedná o kategorii omezení, kterou lze pod tento pojem zahrnout, není to kategorie jediná. Lze si představit i jiné případy, kdy nebude rozumné trvat na osobním podání. Ostatně, pokud by měl zákonodárce na mysli pouze zdravotní důvody, přizpůsobil by tomu text zákona. Z důvodové zprávy k zákonu č. 427/2010 Sb., který možnost upuštění od osobního podání zavedl, naopak plyne, že zákonodárce neměl v úmyslu omezit danou možnost pouze na případy odůvodněné zdravotními potížemi. Důvodová zpráva zmiňuje jiný příklad, kdy bude na místě od povinnosti osobního podání žádosti upustit, a tím je velká vzdálenost. Pod pojem „odůvodněné případy“ tedy budou spadat nejen situace, kdy je objektivně nemožné se dostavit k zastupitelskému úřadu, ale rovněž situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena. Lze uvažovat i o situaci, kdy samotný zastupitelský úřad může mít např. natolik závažné provozní problémy, že nebude možné jej osobně navštívit.”
41. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „při výkladu pojmu „odůvodněný případ“ nelze odhlédnout ani od účelu, pro který je podávána samotná žádost o pobytové oprávnění. V případě nezletilých osob je totiž třeba vykládat tento pojem ve světle požadavků vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb., především pak jejího článku 3 odst. 1, který zdůrazňuje, že [z]ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, správními nebo zákonodárními orgány; a dále článku 10 odst. 1, podle něhož [z]a účelem spojení rodiny a v souladu se závazkem podle čl. 9 odst. 1 státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy, posuzují žádosti dítěte nebo jeho rodičů o vstup na území státu, které je smluvní stranou úmluvy, nebo o jeho opuštění pozitivním, humanitním a urychleným způsobem. Samostatně je ochrana dětí zdůrazněna i v čl. 5 odst. 5 Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny, podle něhož [p]ři posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí. Zastupitelský úřad by proto měl v případě žádosti nezletilých osob přistupovat k posouzení jejich důvodnosti citlivěji a respektovat účel, k němuž jako celek směřují (sloučení rodiny).
42. Nejvyšší správní soud v jím souzeném případě současně konstatoval, že „zastupitelský úřad nezohlednil v případě stěžovatelky existenci velké vzdálenosti s poukazem na to, že její překonání rodinný rozpočet významně nezatíží, a to i přesto, že „velká vzdálenost“ je právě jediným důvodem, který zákonodárce uvedl v důvodové zprávě jako příklad odůvodněného případu pro podání žádosti bez osobní účasti cizince, aniž by hovořil o dalších podmínkách.”

3.

43. V rozsudku ze dne 8. 4. 2021, č.j. 1 Azs 4/2021-28, Nejvyšší správní soud uvedl, že „judikatura dovodila, že možnost upustit od osobního podání žádosti je možností výjimečnou. Jedná se o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné (viz např. rozsudky NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, a ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10Azs 163/2016-37). Žadatel musí v žádosti uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním odůvodněným případem, v němž nemá

správní orgán trvat na osobním podání žádosti (viz rozsudek č. j. 10 Azs 219/2015-67). Tyto důvody je žadatel povinen i doložit (viz rozsudek č. j. 6 Azs 77/2015-36). Ve výše zmíněném rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, Nejvyšší správní soud dovodil, že pod pojem odůvodněný případ spadají např. případy, kdy je žadatel v osobním podání žádosti omezen svým zdravotním stavem, a dále případy, kdy bude objektivně nemožné dostavit se k zastupitelskému úřadu, ale i situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena (např. že bude mít samotný zastupitelský úřad natolik závažné provozní problémy, že jej nebude možné osobně navštívit). Nejvyšší správní soud v bodě 38 rozsudku zdůraznil, že institut upuštění od osobního podání žádosti je třeba chápat jako regulativ, který správnímu orgánu poskytl zákonodárce, aby v odůvodněných případech mohl zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů.”

B.

44. Jak vyplývá z Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích, mezi tradiční konzulární funkce patří vydávání cestovních pasů a cestovních dokumentů státním příslušníkům vysílajícího státu a víz nebo příslušných dokumentů osobám přejícím si cestovat do vysílajícího státu (čl. 5 písm. d) této úmluvy).
45. Vídeňská úmluva o konzulárních stycích tedy mezi základní konzulární funkce řadí vydávání víz nebo příslušných dokumentů osobám přejícím si cestovat do vysílajícího státu, tedy osobám, nacházejícím se na území, kde konzulární úřad působí, které si přejí cestovat do vysílajícího státu.
46. Vídeňská úmluva o konzulárních stycích výslovně nepočítá s tím, že by konzulární úřady měly vydávat víza nebo příslušné dokumenty i osobám, které se nacházejícím se na území vysílajícího státu. Je to logické, neboť konzulární úřad je jakýmsi „zástupcem“ vysílajícího státu na území přijímajícího státu.
47. Nachází-li se tedy cizinec na území vysílajícího státu, je ve své podstatě nesmyslné, aby se státními orgány vysílajícího státu jednal skrze konzulární úřad, neboť s nimi může jednat přímo.
48. Přes shora uvedené ale není vyloučeno, že vysílající stát přenesle na konzulární úřad i jiné agendy, s čímž Vídeňská úmluva o konzulárních stycích ostatně výslovně počítá (čl. 5 písm. m) této úmluvy).
49. K tomu v České republice došlo zavedením povinnosti osobního podání žádosti na konzulárním úřadu, přičemž je dlouhodobě vykládáno, že tato povinnost platí i pro cizince, kteří se v době úmyslu podat svoji žádost nacházejí na území České republiky.
50. Tito se tak připojují ke standardní skupině žadatelů, kteří se v době úmyslu podat své žádosti nacházejí na území přijímajícího státu.
51. Je vhodné si uvědomit, že žadatelé z obou těchto skupin, mohou využít dobrodiní ustanovení § 169d odst. 3 věta první zákona o pobytu cizinců, tedy požádat zastupitelský úřad o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
52. Hovoří-li pak Nejvyšší správní soud o tom, že trvání na osobním podání žádosti nesmí být „nerozumné“ nebo „tvrdé a nerozumné“, je třeba mít při posuzování splnění podmínek pro opuštění od povinnosti osobního podání žádosti na paměti existenci zmíněných dvou skupin žadatelů. „Nerozumnost“ nebo „tvrdość a nerozumnost“ trvání na osobním podání žádosti bude zpravidla naléhavější v případě žadatelů aktuálně pobývajících na území

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

České republiky.

53. Tak například, jak poukázal shora Nejvyšší správní soud, důvodovou zprávou zmíněná velká vzdálenost, může být důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, jak u žadatele nacházejícího se na území přijímajícího státu, zde Vietnamu, tak pro žadatele nacházejícího se na území České republiky. S ohledem na velikost Vietnamu a vzdálenost Vietnamu od České republiky, bude velká vzdálenost žadatele pobývajícího na území České republiky, oproti žadateli pobývajícímu na území Vietnamu, v zásadě dána vždy.
54. K tomu, aby bylo možné posoudit, zda je či není trvání na osobním podání žádosti „nerozumné“ nebo „tvrdé a nerozumné“, je potřeba pečlivě zvážit, zda zájem na osobním podáním žádosti převažuje nad individuálními skutkovými okolnostmi tvrzenými tím kterým žadatelem.
55. Dlužno zopakovat, že jak uvedeno shora, Nejvyšší správní soud definuje veřejný zájem na osobním podání žádosti takto: *„Požadavek osobního kontaktu žadatele s odpovědnými úředníky České republiky sleduje legitimní cíl, jímž je ověření totožnosti, motivace a osobní a dalších poměrů žadatele, na základě čehož může Česká republika zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným uvážením, zda má či nemá být vyhověno žádosti žadatele.“*

C.

56. Žalobkyně v žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání tvrdila, že žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, dále tvrdila dlouhodobost svého pobytu na území České republiky již více než 15 let, její manžel, se kterým žije ve společné domácnosti již 33 let, má povolení k trvalému pobytu, manžel má problémy se srdcem, pravidelně dochází na kontrolu, bere léky, avšak je nadále velice slabý, potřebuje její péči i její psychickou podporu, bez její včasné pomoci může být ohroženo jeho zdraví i život, jejím odcestováním by došlo k likvidaci jejího rodinného života, omezení cestování v souvislosti s onemocněním Covid, finanční nákladnost cesty, velkou vzdálenost zastupitelského úřadu v Hanoji. Zdravotní stav manžela doložila jeho lékařskou zprávou.
57. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že dlouhodobý pobyt na území České republiky, trvalý pobyt jejího manžela a skutečnost, že zletilá dcera a vnuk jsou občany České republiky samy o sobě nemohou být důvodem pro uplatnění výjimky ze zákonem stanoveného primárního způsobu podání žádosti, z doložené lékařské zprávy nijak nevyplývá, že by byl její manžel závislý na péči jiné osoby a že by byl bezprostředně ohrožen na životě, účastnice řízení nedoložila žádné závažné důvody, které by jí bránily po nezbytně nutnou dobu vycestovat do země původu, k určitému zásahu do soukromého a rodinného života by došlo, nicméně v kontextu nezbytnosti legalizace jejího pobytu je nutné považovat tento zásah za přiměřený, cestu do Vietnamu již lze realizovat běžnými komerčními linkami operujícími několikrát denně za finančně příznivé ceny, pokud jde o finanční náklady spojené s vycestováním nejsou samy o sobě rozhodujícím faktorem pro odůvodnění upuštění od osobního podání.
58. Soud má na podkladě závěrů uvedených v odůvodnění napadeného rozhodnutí za to, že žalovaný nedostal řádnému posouzení žalobkyní tvrzených skutečností.
59. Předně je nezbytné uvést, že se žalovaný pochybil, když se nezabýval žalobkyní tvrzenými skutečnostmi komplexně. Vyplývá tak již z toho, že žalovaný při vypořádání námitek dlouhodobého pobytu na území České republiky, trvalého pobytu jejího manžela a skutečnosti, že zletilá dcera a vnuk jsou občany České republiky, a finančních nákladů

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

spojených s vycestováním uvedl, že tyto „*samy o sobě*” nic neodůvodňují. Zcela při tom pominul, že toto odůvodnění nemůže obstát již z toho důvodu, že tyto skutečnosti nebyly žalobkyní namítány osamoceně.

60. Žalovaný dále pochybil, když se v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu vůbec nezabýval účelem, pro který byla podávána samotná žádost o pobytové oprávnění. Přitom tou byla žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny a žalobkyně tvrdila ohrožení svého rodinného života v souvislosti s možným nevyhověním její žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání.
61. Z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí pak nelze seznat, na základě jakých konkrétních skutečností zájem na osobním podání žádosti převažuje nad individuálními skutkovými okolnostmi tvrzenými žalobkyní. Není tedy vůbec zřejmé, proč by narušení dlouhodobého rodinného života žalobkyně a jejího nemocného manžela, kdy nemoc byla doložena lékařskou zprávou, realizovaného na území České republiky, bylo nezbytné například z důvodu ověření totožnosti žalobkyně, její motivace a jejích dalších poměrů žalobkyně či jakéhokoli jiného zájmu. Respektive, proč by tyto skutečnosti nemohly být při respektování rodinného života žalobkyně realizovány na území České republiky.
62. Nad rámec uvedeného je třeba doplnit, že tvrzení žalovaného v neprospěch žalobkyně o tom, že „*vycestování má jen dočasný charakter*” není v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č.j. 8 Azs 351/2018-50, podle kterého správní orgán nehodnotí případnou délku správního řízení.

VI.

Rozhodnutí soudu

63. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). K nezákonnosti došlo již v řízení před prvoinstančním správním orgánem, a proto soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil i prvoinstanční rozhodnutí. S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VII.

Odůvodnění neprovedení důkazů

64. Soud neprovedl žádný z žalobkyní navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VIII.

Náklady řízení

65. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a v odměně advokáta za 3 úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) a jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), když advokát převzal a připravil zastoupení žalobkyně, jménem žalobkyně podal žalobu a účastnil se jednání před soudem. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3 100 Kč. Za tři úkony právní služby tak žalobci náleží částka ve výši 9 300 Kč. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč, tj. za tři úkony na částku ve výši 900 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupcem žalobkyně je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2 142 Kč. Náklady řízení tedy včetně DPH činí částku ve výši 15 342 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s.

66. Soud nepřiznal žalobkyni jí požadovanou náhradu nákladů řízení za podání repliky [viz vyjádření zástupce žalobkyně při jednání, kdy stran náhrady nákladů řízení byla požadována odměna za čtyři úkony právní služby, a sice za i) převzetí a přípravu věci, ii) žalobu, iii) repliku a iv) účast na jednání], neboť dle obsahu soudního spisu nebyla v dané věci replika žalobkyní podána. Pro úplnost se konstatuje, že soud rovněž nepřiznal náhradu nákladů řízení za podání doplnění žaloby, neboť z ničeho nevyplývá, že by doplněná žalobní tvrzení a přiložená lékařská zpráva vztahující se k vyšetření ze dne 1. 4. 2022, nemohly být učiněny již součástí žaloby ze dne 25. 4. 2022. S ohledem na uvedené nemohl soud shledat doplnění žaloby z hlediska práva na náhradu nákladů řízení za důvodně učiněný úkon právní služby, a tudíž z něj žalobkyni nevzniká nárok na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému žalovanému. Žalobkyně ostatně ani náhradu nákladů řízení za tento úkon nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 25. listopadu 2022

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.